

Sjekkliste for mapping til bruk på UiO:UB- prosjektet

Mapping mot norsk WebDewey (Humord og Realfagstermer)

Basert på EDUG recommendations pr 2016.06.16

EDUG Regel

2.2 Prosjektplanlegging og utarbeiding av policy-dokument Beslutninger gjort i vårt mappingprosjekt

2.2.a MAPPINGTYPER OG MAPPINGRELASJONER

ISO-standarder opererer med tre mappingtyper: Ekvivalens, hierarkisk og assosiativ. Disse mappingtypene gir opphav til fem mulige relasjonstyper: eksakt ekvivalens (=EQ), tilnærmet ekvivalens (~EQ), overordnet mapping (BM), underordnet mapping (NM) og relatert mapping (RM). Underordnet mapping anvendes aldri ved mapping til DDK.

Vi skal bruke mappingrelasjonene =EQ, ~EQ, BM og RM, ikke NM. Vi har ikke vedtatt mapping av forhåndsdefinerte typer av assosiative relasjoner. Vi skal heller ikke etablere RM for assosiative relasjoner (RT) i kilevokabularene. RM brukes når vi ønsker å etablere en mapping mellom assosiativt relaterte begreper i enkeltstående tilfeller, eller når vi er i tvil om relasjonstype, men ønsker å foreta en mapping.

2.2.b SAMMENSATTE MAPPINGER (COMPOUND MAPPINGS)

Vi skal *ikke* lage compound mappings (kalles i ISO også for one-to-many mapping, på norsk en-til-flere-mapping). Konsekvens: Vi mapper ikke generelle se-henvisninger i den grad de finnes i kildevokabularene, av typen Barne asyl se Barn + Asyl. Vi mapper da ikke Barn + Asyl som et sammensatt kildebegrep – bl.a. fordi slike sammensatte mappinger ikke lar seg kode i SKOS.

Forklaring på forskjellen mellom *sammensatte mappinger* (= *en-til-flere-mappinger*) og *flere uavhengige mappinger* (multiple independent mappings): En *sammensatt mapping* vil si en mapping der ett enkelt begrep i et vokabular blir mappet til en kombinasjon av to eller flere begreper i et annet vokabular, jfr. eksemplet over.

Sammensatte mappings involverer sammenstillingen av to/flere begreper som fungerer som ett begrep (i kilde- eller mål-enden av en mapping), som så blir mappet til/fra ett enkelt begrep (i den andre enden av mappingen). Eksempel: De to begrepene «Økonomi» + «Politikk» kunne blitt mappet til/fra 338.9 som omfatter begrepet Økonomisk politikk. Merk: Sammensatte mappings må ikke forveksles med *flere uavhengige mappings* av ett begrep, der ett kilde-/målbegrep blir mappet uavhengig av hverandre til to eller flere begreper. For eksempel, Språkfilosofi kan mappes til både 121.68 og 401. En praksis med mapping til alle faglige plasseringer (slik vi gjør i vårt prosjekt, jfr. 2.2.c nedenfor), fører til flere uavhengige mappings. Se også 4.6 og 5.1.c.

2.2.c OMFANG AV MAPPING MOT MÅLVOKABULARET

Vi skal mappe universelt (til hele DDK) og til alle faglige plasseringer. Vi skal mappe til både hovedtabellnumre, hjelpetabellnumre og – jfr. 2.2.d – til bygde numre.

2.2.d NUMMERBYGGING

Vi skal bruke nummerbyggingsmodulen i WebDewey når vi mapper kildebegreper som ellers ikke ville latt seg uttrykke i målvokabularet. Relasjonen velges på basis av begrepsomfanget for det bygde leddet. Ved flere uavhengige mappings av samme kildebegrep, mapper vi ikke til bygde numre med mindre de er tverrfaglige – men da gjelder fortsatt regelen om at relasjonen velges på basis av begrepsomfanget for det bygde leddet (vi får altså ikke automatisk =EQ som for andre tverrfaglige numre, jfr. 5.1.c).

Beslutninger angående nummerbygging på mappingmøte 14.09.16:

1) Bygging og innsending av nye numre (med bruker ubomapper)

- Mappingprosjektet skal bygge numre etter behov, innenfor rammen av «realistiske klassenumre som vil kunne brukes i klassifikasjon». De bygde numrene skal sendes inn med to registerinnførsler: 1) default registerinnførsel og 2) kildebegrepet som skal mappes. Marker kildebegrepet som klassebetegnelse. Dette vises ikke i WD-redaksjonens oversettelsesverktøy, men vi skal gjøre det fordi det er nyttig for oss selv, for å få fram våre egne kildebegreper som klassebetegnelse på de institusjonelle numrene i trefflister i WD. [Merk: Det er ikke nødvendig å lage en ytterligere registerinnførsel for å uttrykke intensjonen med nummerbyggingen mer presist når vi bygger med ubomapper ifm. mapping. Dette bør imidlertid gjøres når fagreferentene bygger med ubofelles ifm. klassifikasjon, siden WD-redaksjonen da ikke har en term (tilsvarende et kildebegrep i mapping) å lene seg på. Fagreferenter som både mapper og klassifiserer bør derfor veksle mellom ubomapper og ubofelles i sine ulike roller, og ha to ulike praksiser ifm. registerinnførsler på bygde numre.]
- WD-redaksjonen sjekker om nummeret er bygget riktig og velger registerinnførsler basert på mønster i registeret. De forsøker å velge registertermer som dekker mesteparten av klassen, pluss eventuelt (men ikke nødvendigvis) også termer som dekker meningsinnholdet i Humord-/Realfagsbegrepet.
- Hvis nummeret er bygget feil eller WD-redaksjonen mener at kildebegrepet

burde vært mappet til en annen plassering, sender de beskjed som e-post til Vibeke. Vibeke sletter det institusjonelle nummeret i WD + gir beskjed til den som har godkjent mappingen. Vedkommende har da ansvar for å rette opp i mappingverktøyet, f.eks. ved å «rejecte» mappingen til det feilaktige nummeret, bygge nytt nummer i WD og etablere ny mapping til dette.

- Vær obs på at vi ikke skal bygge nummer hvis emnet vi skal mappe opptrer i en inkluderer-noter. Disse skal ikke bygges ut. Da må heller en BM-relasjon brukes mellom Humord/Realfagstermen og basisnummeret.
- Prøv å ha et pragmatisk syn på mappingen. Det er ingen vits i å konstruere et nummer som ikke ville vært brukt i klassifikasjon. Selv om Dewey er et analyto-syntetisk system, så kan ikke alle emner alltid uttrykkes slik vi ønsker. Det kan være greit å huske at bestemte aspekter ved et fag ofte klassifiseres med det overordnede nummeret. Noen ganger står dette eksplisitt i en her-note (for eksempel skal “planteavlinger” klassifiseres med 630 Landbruk), andre ganger er dette implisitt og man må bruke skjønn (for eksempel kan det tenkes at “radiolyttere” skal klassifiseres med enten 302.2344 Radio -> sosiologi eller med 384.54 Radiokringkasting).

2) Forslag til nye registerinnførsler for allerede bygde numre

Vi skal ikke bruke «Foreslå term»-knappen under Registertermer på allerede byde numre i WD. Humord og Realfagstermene mappes til notasjonen, ikke til registerinnførslene. Gjennom mappingen får vi begrepet (både foretrukken term og synonymer) inn i WD, og det er ikke nødvendig at disse legges inn som registerinnførsler i WD. Obs: noen veldig få unntak kan gjøres for helt åpenbare termer som dere føler bør komme inn i WD. Da skal vi sende forslagene som e-post direkte til Elise. Eksempel: Stavkirker.

- 2.2.e KONTEKST OG PERSPEKTIV I KILDEVOKABULARET
Kontekst i Humord brukes til begrepsavklaring, men ikke til å avgrense hvilke faglige plasseringer vi skal mappe til i WebDewey. Vi skal mappe til alle faglige plasseringer.
- 2.2.f DEKNINGSGRAD I KILDEVOKABULARET
Vi skal mappe alle begreper i kildevokabularet, inkludert formtermer og geografiske navn. Emnestrenger i Realfagstermer skal også mappes, begrenset til strenger av typen «innholdsbeskrivende emneord – innholdsbeskrivende underemneord» (ca. 900 forekomster). Humord med kvalifikator (parentestilføyelse) mappes fortløpende når det dreier seg om homonymkontroll, som i «Kor (Kirker)». Humord med parentes brukt til faktorisering av sammensetninger, av typen «Roller (Teater)» – eller for å angi faglig plassering, som i «Naivisme (Kunst)» – utsettes med tanke på eventuelle endringer i Humord før mapping.
- 2.2.g RETNING PÅ MAPPINGENE
Vi mapper enveis fra UiO:UBs kildevokabularer (hhv. Humord og Realfagstermer) til WebDewey. Eksakt ekvivalens (dvs. exact match, =EQ) er pr definisjon toveis, og

kan kodes som det.

2.2.h BRUK AV BIBLIOGRAFISKE DATA

Vi bruker bibliografiske data til begrepsavklaring og for å komme opp med aktuelle mappingkandidater. Det er ønskelig at mappingverktøyet bruker statistisk mapping som en av flere algoritmer. Det er også ønskelig at mappingverktøyet – for et gitt kildebegrep – kan gi oversikt over hvilke klassenumre det er brukt sammen med, og hvilke andre Humord/Realfagstermer det er bruk med i de bibliografiske postene.

2.2.i VEDLIKEHOLD AV MAPPINGENE – HÅNDTERING AV ENDRINGER I KILDE- OG MÅLVOKABULAR

Prosjektet har foreløpig ikke etablert regler for vedlikehold av mappingene ifm. endringer i kildevokabularene eller WebDewey.

Prosj.- FLERE UAVHENGIGE MAPPINGER

vedtak For prosjektinterne beslutninger ved flere uavhengige mappinger, se opplisting under punkt 5.1.c.

Prosj.- KATEGORIER AV BEGREPER SOM SKAL MAPPES TIL BÅDE HOVEDTABELL OG HJELPETABELL

vedtak For følgende begrepskategorier har vi besluttet å bygge numre i hovedtabellen, i tillegg til å mappe til hjelpetabellnummeret:

* *folkegrupper*

For folkegrupper skal vi bygge nummer og mappe til sosiologitabellen (305 ...), i tillegg til å mappe til hjelpetabell 5 for etniske og nasjonale grupper. Eksempel: Bulgarere =EQ 305.891811 (bygd vha. H5), pluss =EQ H5—91811 Bulgarere. For folkegrupper som er avgrenset til ett geografisk område innenfor en bestemt tidsperiode, mapper vi også til 9xx. Eksempel: Etruskere, som i tillegg til =EQ 305.89994 og T5—9994 får mappingen =EQ 937.501.

* *geografiske navn*

For geografiske navn skal vi bygge nummer og mappe til historie (9xx) og geografi (91x), i tillegg til å mappe til geografitabellen i hjelpetabell 2. Eksempel: Østfold =EQ 948.23 (historie) og =EQ 914.823 (geografi), pluss =EQ H2—4823 Østfold fylke.

Når et begrep finnes både som hovedtabell- og hjelpetabellnummer, mapper vi til begge plasseringer. Det gjelder bl.a. følgende:

* *lingvistiske begreper*

For lingvistiske (i.e. språklige) begreper skal vi mappe til både hovedtabellnummer 41x og tilsvarende nummer i hjelpetabell 4. Eksempel: Leksikalsk syntaks BM 415 Standardspråkets grammatikk, pluss BM H4—5 Standardspråkets grammatikk.

* *språk*

For språk skal vi mappe til både hovedtabellnummer 4xx og til hjelpetabell 6. Vi bruker <https://www.ethnologue.com/> for å avklare hvilken språkfamilie et gitt språk inngår i. Merk at numrene i H6 ikke nødvendigvis svarer til numrene brukt for de enkelte språkene i 420-490 og 810-890 – men hvis det gjør det, skal de få *samme* relasjon på begge mappingene, f.eks. Wolof språk =EQ 496.3214 Wolof og T6--963214 Wolof. (Eksempel på ikke-sammenfall og som konsekvens forskjellig

relasjonsvalg: Østslaviske språk ~EQ 491.7 Russisk og beslektede østslaviske språk og =EQ T6—917 Østslaviske språk). En del av språkene er etablert i hovedtabell 4xx. Eksempel: Norsk språk =EQ 439.82 Norsk, pluss =EQ H6—3982 Norsk. Andre ligger ferdig bygd i WebDewey, eller må bygges av oss vha. hjelpetabell 6. Eksempel: Ainu språk BM 494.6 (ferdig bygd nr), pluss BM T6—946 Hyperboreiske (paleoasiatiske) språk. For litteratur mapper vi kun til hovedtabellnr, ikke til hjelpetabellnummer H6 alene. Eksempel: Norsk litteratur =EQ 839.82. Vi bygger nummer der det trengs for å få fram et gitt språks litteratur som 8xx-nummer.

- Prosj.- HJELPETABELL 3 BRUKES IKKE
vedtak Vi skal *ikke* mappe til hjelpetabell 3-numre (H3, alle deltabeller).
- Prosj.- KLASSENUMRE FOR «TILLATT LØSNING»
vedtak Vi skal *ikke* mappe til klassenumre for «tillatt løsning». Eksempel: ved mapping av humordet «Tamuda» med BM til 939.712 Mauretania Tingitana, ser vi at dette klassenummeret har følgende note: Tillatt løsning: Klassifiser i 964.01. Skal vi da lage en RM til 964.01? Nei, det gjør vi ikke i vårt prosjekt.
- Prosj.- OPPHØRTE NUMRE
vedtak Vi skal *ikke* mappe til numre som har gått ut av bruk («discontinued»). Eksempel: 154[.634] Drømmetydning
Note: Nummeret er opphørt; klassifiser i 154.63.
Vi mapper da til 154.63, og etablerer ingen RM til det opphørte nummeret.
- Prosj.- UOVERENSSTEMMELSE MELLOM HIERARKIET I WEBDEWEY KONTRA VITENSKAPELIG TAKSONOMI
vedtak Vi skal mappe til korrekt plassering ifølge dewey-hierarkiet, selv om dette av og til strider imot vitenskapelig taksonomi.
Eksempel: [Real] Akasier mappes med BM til 583.748 Mimosaceae (mimosafamilien), som har Akasietrær både i inkluderer-note og registerinnførsel. Ifølge Store norske leksikon var Akasietrær tidligere betraktet å være i mimosafamilien, men oppfattes nå som en underfamilie av Fabaceae, noe som skulle tilsi at de burde havne ett hakk lenger opp, altså på 583.74 Fabales (Leguminales, belgplanter). Vi holder oss likevel til gjeldende plassering i tråd med WebDewey. Det foretas av og til endringer i WebDeweys hierarkier (f.eks. innen plantesystematikk og zoologi) for å få dem i tråd med vitenskapelig taksonomi. Dette vil komme som endringsmeldinger i WebDewey, og vi vil da revidere våre mapper i tråd med ny plassering i WebDewey for et gitt kildebegrep.
- Prosj.- MAPPING MELLOM REAL OG HUME - OVERLAPP MELLOM KILDEVOKABULARENE
vedtak Overlappet mellom Real og Hume får enten =EQ, ~EQ eller Reject. Når vi har =EQ mellom Real og Hume, skal både antall mapper og mappingrelasjonene være like for begge vokabularene. Dette kaller vi «skyggemapping». For kildebegreper i overlappet mellom Real og Hume, skal korrekturleser i forbindelse med godkjenning av mappingene i det første av vokabularene som får mappet et gitt kildebegrep, skyggemappe og godkjenne mappingene i det andre vokabularet. Når vi har ~EQ mellom Real og Hume, kan både antall mapper samt relasjonsvalg bli ulike. Eksempel: Migrasjon i Real brukes for alle levende vesener (inkl. dyretrekk), mens det i Hume brukes om befolkningsbevegelser. Da kan både hvilke mapper

som lages pluss hvilke relasjoner man velger, komme til å bli ulike. Når vi har Reject mellom Real og Hume, dreier det seg om to ulike kildebegreper, f.eks. Real Mars (i betydningen planeten) kontra Hume Mars (i betydningen mytologisk skikkelse). Se også Eksempelsamlingen punkt 1e) Real-Hume: Mapping når de to kilevokabularene har overlappende begreper.

Prosj.-
vedtak

BYGDE NUMRE VED FLERE UAVHENGIGE MAPPINGER – OVERLAPP OG UTENOM-OVERLAPP

Ved mapping av *overlappsvokabularene* mellom kilde/mål (altså der Hume el. Real-begrepet allerede finnes i WebDewey) er hovedregelen at vi *ikke* mapper til bygde numre ved flere uavhengige mappinger. Unntaket er *tverrfaglige bygde numre*, som vi likevel mapper (og der vi bør legge merke til at alle relasjonsvalg er aktuelle – de får ikke automatisk =EQ – relasjonen velges på basis av begrepsomfanget for det bygde leddet), pluss følgende kategorier av begreper: *folkegrupper, geografiske navn og språk* (og det kan komme til å bli flere kategorier etter hvert) - for eksempler, se «Prosjektvedtak» angående kategorier av begreper som skal mappes til både hovedtabell og hjelpetabell, listet etter punkt 2.2.i, under overskriften «Kategorier av begreper som skal mappes til både hovedtabell og hjelpetabell». Vi lager også mapping hvis vi står overfor et *ikke-tverrfaglig bygd nummer som det vil være nyttig å mappe mot*, f.eks. Studentutveksling 378.0162 Studentutveksling— høyere utdanning. Den generelle regelen om å ikke mappe til bygde numre ved flere uavhengige mappinger ved mapping av overlappsvokabularene, er knyttet til algoritmen for genereringen av automatiske kandidater i Mymapper. 99 % av de bygde numrene er ikke aktuelle å mappe til og ville utgjort støy hvis de ble generert som mappingkandidater (f.eks. geografiske tilføyelser til et emne som er mappet, eller underordnede numre til et nummer som allerede er mappet). De få tilfellene der vi likevel ser det som hensiktsmessig å etablere mapping til et bygd nummer, gjør vi det manuelt i Mymapper. Ved mapping av *utenom-overlappsvokabularene*, vil det *ofte* være aktuelt å mappe til bygde numre, også når vi har flere uavhengige mappinger av ett kildebegrep. Eksempel: Epidemiologi mappet til både et hovednummer 614.4 (human-epidemiologi) og et bygd nummer 636.08944 (veterinærmedisinsk epidemiologi).

3	<p>Forståelsen av DDK-klasser som «begreper» for mapping</p> <p>DDK-klasser finnes i hovedklassene (000-900), i spesielle hjelpetabeller (inni hovedtabellene) og i generelle hjelpetabeller. I hvilken grad et begrep representerer hele deweyklassen, kommer an på hvordan den er representert. En DDK-klasse som begrep er representert ved et klassenummer, en klassebetegnelse og ev. synonymer/kvasi-synonymer for termene i klassebetegnelsen (framkommer i notetypen «andre betegnelser»), i her-noter, i inkluderer-noter og i registerinnførsler. Begreper i bygde klassenumre representeres kun ved klassenummer og registerinnførsel (og har ikke en egentlig klassebetegnelse). En av registerinnførslene får status som «klassebetegnelse» for visningsformål i dewey-hierarkiet. Når det er flere enn én registerinnførsel knyttet til et bygd nummer, blir denne «klassebetegnelsen» etterfulgt av komma og tre punktum, f.eks. slik: 641.34774 Ananas, . . .</p>
----------	--

4	<p>Mapping til DDK: Identifisering og valg av begreper</p> <p>Eksemplene i kap. 4 er hentet fra EDUG recommendations (oversatt med klassebetegnelser og noter fra norsk WebDewey). Klassenumrene er ikke nødvendigvis involvert i mappingen av vokabularene Realfagstermer og Humord.</p>
4.1	<p>Generelle prinsipper</p>
4.1.a	<p>SJEKK KONTEKSTEN</p> <p>Ved vurdering av mappingkandidater: Sjekk klassebetegnelse, noter og registerinnførsler for hver klasse. Sjekk alle over- og underordnede klasser i hierarkiet. Husk at selv om man har termsammenfall mellom kildevokabularet og DDK, kan begrepsinnholdet være ulikt.</p>
4.1.b	<p>STREB ETTER EKSAKT EKVIVALENS</p> <p>Vi skal strekke oss mot eksakt ekvivalens (exact match, =EQ) så sant det er grunnlag for det. Eksakt ekvivalens skal ifølge ISO-standardene fungere i begge retninger. Dette stemmer generelt for vårt prosjekts eksakte mappinger, men ikke for mappinger til tverrfaglige numre i forbindelse med flere uavhengige mappinger (jfr. prosjektbeslutning i 5.1.c, og fotnote i samme punkt i EDUG-recommendations).</p>
4.1.c	<p>PRESISJON</p> <p>Map til det mest spesifikke DDK-nummeret som er mulig, av hensyn til presisjon.</p>
4.1.d	<p>NUMMERBYGGING</p> <p>Når vi mapper til et bygd nummer som ikke allerede finnes i WebDewey, skal vi etablere bygde numre med nummerbyggingsmodulen.</p>
4.1.e	<p>HJELPETABELLER</p> <p>Vi skal mappe til hjelpetabellnumre etter samme regler som til hovedtabellnumre. Unntak: Hjelpetabell 3 (Underinndeling av kunst, av de enkelte språks litteraturer, av bestemte litterære former)</p>
4.1.f	<p>KLASSEBETEGNELSER MED GENERELLE FORMULERINGER</p> <p>Husk at klassebetegnelser som er generelt formulert kan representere et spesifikt begrepsinnhold. Avklar dette ved hjelp av noter og registerinnførsler.</p>
	<p>PROSJEKTINTERN ERFARING VED UIO:UB</p> <p>Av og til kan de ulike delene av konteksten i WebDewey peke i ulike retninger mht. valg av relasjonstype. Eksempel: Ved mapping av kildebegrepet Allergier, er en av mappingkandidatene plasseringen av begrepet innen rettsmedisin på 614.5993 Sykdommer i immunsystemet, med her-noten «Her: Allergier, immunitetssvikt». Klassebetegnelsen taler for BM (Allergier er en type av Sykdommer i immunsystemet). Her-noten taler for ~EQ (som også er det vi velger ifm. tilsvarende klassebetegnelse ved mapping av Allergier ~EQ 616.97 Sykdommer i immunsystemet). Plasseringen i rettsmedisin oppleves «fjernere» enn plasseringene under biologi/fysiologi (=EQ 571.972) og medisin/sykdommer (~EQ</p>

<p>616.97), noe som tilsier RM. Vi anvender «hvis-tvil-om-relasjon»-regelen og velger RM ved mapping av Allergier til 614.5993.</p> <p>Prosjektet kan vurdere å melde inn et forslag til EDUG om tilføyelse i recommendations angående en eventuell vektning av konteksten vi bruker for å identifisere begrep og ta stilling til relasjon. For eksempel: Skal hierarki sammen med klassebetegnelse vektet før noteapparatet? Det vil i så fall resultere i RM-løsningen vi har valgt her. Hvis vi skulle vektet her-noten høyere, burde vi valgt ~EQ ved mapping av Allergier til 614.5993.</p>
--

EDUG	Regel	Eksempler
4.2	Klassebetegnelser i DDK (ifm. med identifisering og valg av begreper)	
4.2.a	ENKELTSTÅENDE BEGREP Merk at det dreier seg om begrepslikhet, ikke termsammenfall mot klassebetegnelsen! Se 5.1.b.	641.38 Honning «Honning» representerer hele klassen.
4.2.b	FLERE BEGREPER DER HVERT BEGREP REPRESENTERER HELE KLASSEN	738.3 Leirvarer og steingods Generell forminndeling kan brukes for hvert enkelt emne eller begge emnene behandlet sammen
4.2.c	FLERE BEGREPER DER BARE ETT AV BEGREPENE REPRESENTERER HELE KLASSEN	320.53 Kollektivism og fascisme Generell forminndeling kan brukes for kollektivism og fascisme behandlet sammen, eller for kollektivism alene («fascisme» alene plasseres i 320.533)
4.2.d	BEGREPER SOM BARE DELVIS ER REPRESENTERT I KLASSEBETEGNELSEN (GENERELLE KLASSEBETEGNELSER) Avklares ved å konsultere overordnede klasser i hierarkiet.	220.601 Filosofi og teori Begrepet representert i denne klassen omfatter «filosofi og teori relatert til tolkning og kritikk av Bibelen», noe man kan finne ut ved å sjekke hierarkiet oppover, på 220.6 og 220.
	Husk at opplistende DDK-klasser ofte inneholder	331.8

	begreper som har hvert sitt eget underordnede klassenummer	Arbeidstakerorganisasjoner, tarifforhandlinger og arbeidstvister 331.87 Organisering av fagforeninger 331.88 Fagforeninger 331.89 Tarifforhandlinger og arbeidstvister
4.3	<p>Her-noter i DDK (ifm. med identifisering og valg av begreper)</p> <p>Begreper i her-noter anses å utgjøre det meste av klassen, og kan representere hele klassen.</p> <p>Husk å sjekke om begrepene i her-noter tilsvare kildebegrepet – ikke stol på kun termsammenfall. Bruk konteksten i kildevokabular og DDK i begrepsavklaringen. Ved mapping av «Rettferdighet»: tilsvare kildevokabularet betydning det sammen som DDKs plassering av begrepet under «Statens plikter»?</p> <p>For her-noter angående oversiktsverker for kombinerte begreper: Husk å sjekke konteksten – begrepene behandlet hver for seg kan være plassert andre steder i DDK.</p>	<p>599.5 Cetacea (hvaler) og Sirenia (sjøkuer) Her: Marine pattedyr; hvaler, storhvaler; Mysticeti (bardehvaler), Odontoceti (tannhvaler)</p> <p>172 Politisk etikk 172.2 Statens plikter Her: Rettferdighet</p> <p>006.42 Optisk mønstergjenkjenning Her: Oversiktsverker om optisk mønstergjenkjenning og datagrafikk Datagrafikk separat er plassert i 006.6. Plasseringen i 006.42 er når datagrafikk ses i sammenheng med optisk mønstergjenkjenning.</p>
4.4	<p>Inkluderer-noter i DDK (ifm. med identifisering og valg av begreper)</p> <p>Begreper i inkluderer-noter er uten egne klassenumre. I framtiden kan disse komme til å få egne undernumre. Dette kalles at de har «standing room» («ståplasser») på det klassenummeret der de er listet. Husk å sjekke kontekst – ikke stol på kun termsammenfall.</p>	<p>439.9 Østgermanske språk Inkluderer: Burgundisk, gotisk, vandalsk Hver av disse begrepene er underordnet klassen som helhet.</p>
4.5	<p>Registerinnførsler i DDK (ifm. med identifisering og valg av begreper)</p>	<p>599.5 Cetacea (hvaler) og Sirenia (sjøkuer)</p>

	<p>Forholdet mellom registerinnførsler og klassen framgår ikke i WebDewey. Man kan ikke fra registerinnførselen se relasjonen mellom denne og begrepet som representeres i klassenummeret det vises til.</p>	<p>Registerinnførsler: Bardehvaler, Cetacea, Hvaler, Hvaler—zoologi, Marine pattedyr, Mysticeti, Odontoceti, Sjøpattedyr, Storhvaler, Tannhvaler</p> <p>Det er ikke mulig å utlede fra registerinnførslene alene i hvilken grad hver av disse begrepene representerer hele klassen.</p> <p>813.54 Amerikansk fiksjon—1945-1999, . . . (bygd nr)</p> <p>Registerinnførsler: Amerikansk fiksjon—1945-1999, Romanforfattere—amerikansk litteratur—1945-1999</p> <p>Det framgår ikke i hvilken grad hver av disse registerinnførslene representerer hele klassen.</p>
<p>4.6</p>	<p>Klassenumre for tverrfaglige verker og oversiktsverker (ifm. med identifisering og valg av begreper)</p> <p><i>Tverrfaglige</i> klassenumre brukes for behandlingen av et gitt emne X fra mer enn ett faglig perspektiv, mens klassenumre for <i>oversiktsverker</i> brukes for behandlingen av emne X fra flere perspektiver innen et fagområde. Klassenumre for tverrfaglige verker eller oversiktsverker kan være eksplisitte i form av noteinstruksjoner (i her-noter eller inkluderer-noter), eller de kan være implisitte i hovedtabellen eller hjelpetabellene.</p> <p>Det er i utgangspunktet ikke nødvendig å identifisere om en mappingkandidat er et tverrfaglig og/eller oversiktsverk-nummer, fordi: Generelt skal tverrfaglige og oversikts-begreper håndteres på lik linje med et hvilket som helst annet begrep; f.eks. skal de mappes som tilnærmet ekvivalens (~EQ) hvis de er listet i her-noter (jfr. 5.2.d), eller som overordnet mapping (BM) når de er listet i inkluderer-noter (jfr. 5.3.c). <i>Men OBS:</i> Denne generelle regelen kan settes til side hvis et prosjekt har besluttet å likevel tilskrive en spesiell status til tverrfaglige numre i forbindelse med flere uavhengige mappinger av samme kildebegrep. Disse får da eksakt ekvivalens, med bruk av valgfri regel i 5.1.c. <i>Dette har UiO:UB-prosjektet besluttet å gjøre.</i></p> <p>Tverrfaglige numre og numre for oversiktsverker kan være – men er ikke nødvendigvis – indikert i form av en her-note eller inkluderer-note. Mao. kan mange begreper som er listet i her-noter eller inkluderer-noter være å betrakte</p>	

	<p>til hovedtabell/hjelpetabell. Begreper i slike registerinnførsler bør mappes til et nummer for oversiktsverk, ifølge noteinstruksjoner.</p>	<p>manualen under 340, 342-347 vs. 340.56». Manualinstruksjon: Bruk 340 for oversiktsverker som behandler sivilrett som all lov og rett som ikke er folkerett eller strafferett.</p> <p>Eksemplene bygges videre ut mht. valg av relasjoner i punkt 5.2.e.</p>
--	--	--

<p>5</p>	<p>Valg av relasjonstyper</p> <p>Eksemplene i kap. 5 er hentet fra Realfagstermer og Humord, i tillegg til at eksemplene i EDUG recommendations er tatt med (oversatt med klassebetegnelser og noter fra norsk WebDewey).</p> <p>Følgende mappingtyper er aktuelle å bruke: =EQ, ~EQ, BM, RM</p> <p>Merk: underordnet mapping (narrower mapping, NM) er aldri aktuelt når vi mapper til DDK. Fordi DDK dekker hele kunnskapsuniverset i bredden, vil vi alltid kunne mappe et kildebegrep til et klassenummer på samme nivå, eller høyere opp i hierarkiet, dvs. et mer generelt klassenummer.</p> <p>Regelen om å mappe til det mest spesifikke klassenummeret av hensyn til presisjon (jfr. punkt 4.1.c), innebærer at man ikke får flere mappinger av et begrep til over-/underordnede klassenumre (jfr. eksempelet med Arbeidstakerorganisasjoner i punkt 4.2.d). Dette prinsippet gjelder ikke i tilfeller hvor to eller flere betydninger av et flertydig begrep ikke er skilt i kildevokabularet, men er skilt hierarkisk i målvokabularet (DDK). Slike tilfeller forekommer bl.a. i noen av DDK-klassene som er laget vha. de fasetterte tabellene for 780 Musikk. For eksempel bør man etablere mappinger til både klassenummeret for musikk skrevet for et instrument, så vel som klassenummeret for selve instrumentet.</p> <p>Unntak fra hovedregelen om å ikke mappe til over-/underordnede klassenumre kan forekomme når et begrepsomfang i kildebegrepet er fordelt på to underordnede klassenumre i WebDewey.</p> <p>Når WebDewey åpner for nummerbygging basert på et «hovedledd», f.eks. et tresifret</p>	<p>[Hume] Preparerte pianoer =EQ 786.28 Preparerte pianoer (musikken skrevet for instrumentet – på tverrfaglig nummer i forbindelse med flere uavhengige mappinger av samme kildebegrep, musikken), pluss ~EQ 786.2819 Preparerte pianoer—instrument</p> <p>[Hume] Kapeller ~EQ 726.5 Bygninger knyttet til kristendom, pluss ~EQ 726.595 Sidekapeller. Humord-begrepet kan brukes både om en frittstående mindre kirke, pluss om et mindre rom med eget alter som siderom eller utbygg til en kirke eller som et rom i et profant bygg.</p> <p>[Real] Reinbeiter RM 636.0845 Gressing</p>
-----------------	---	--

	<p>klassenummer, kan vi få flere mappings til «nabonumre» som har samme utgangspunkt.</p>	<p>(representerer gressing, under fôring innen husdyrhold), pluss RM 636.29483 (reinsdyr i husdyr-hierarkiet under husdyrhold, påbygget ledd for stell/fôring)</p>
5.1	Eksakt ekvivalens (exact match, =EQ)	
5.1.a	<p>MATCHENDE BEGREPER Når deweyklassen som helhet vurderes å ha identisk omfang som kildebegrepet, mappes dette med =EQ (exactMatch). Foretrukken term el. synonym for kildebegrepet trenger altså ikke å opptre i klassebetegnelse, noter eller som registerterm i WebDewey.</p>	<p>[Real+Hume] Sosialmedisin =EQ 306.461 Medisin og helse</p> <p>[EDUG recom.] Albania— Historie =EQ 949.65 Albania</p> <p>[EDUG recom.] Radiomedarbeidere =EQ 384.54092 Radiokringkasting— biografier, . . . (bygd nr)</p>
5.1.b	<p>ENKELTSTÅENDE BEGREPER Klassebetegnelse med ett begrep som matcher begrepet fra kildevokabularet, får =EQ.</p> <p>Enkeltstående begreper som finnes i både hovedtabell og hjelpetabell, får =EQ til begge plasseringer</p> <p>Husk å sjekke den hierarkiske konteksten til deweyklassen! Merk også at det dreier seg om <i>begrepslikhet</i>, ikke <i>termsammenfall</i> mellom foretrukken/synonym-term i kildevokabularet og klassebetegnelsen! Det er begrepene som skal matche, ikke nødvendigvis termene. Man kan ha termsammenfall uten eksakt begrepslikhet.</p>	<p>[Real+Hume] Trigonometri =EQ 516.24 Trigonometri</p> <p>[Real+Hume] Medisiner =EQ 615.1 Legemidler (medikamenter)</p> <p>[Real+Hume] Søsken =EQ H1— 0855 Søsken</p> <p>[Hume] Verb =EQ 415.6 Verb, pluss =EQ H4—56 Verb</p> <p>[Real+Hume] Svensk språk =EQ 439.7 Svensk, pluss =EQ H6— 397 Svensk</p> <p>[Real+Hume] Portugal =EQ 946.9 Portugal, pluss =EQ H2— 469 Portugal</p> <p>[Hume] Jul RM 745.59412 Jul (termsammenfall, men ikke begrepslikhet – deweyklassen dekker framstilling av pyntegjenstander til bruk under julehøytiden, mao. assosiativ forbindelse mellom</p>

		kilde- og målbegrep – mens det tverrfaglige nr 263.915 Julehøytiden får =EQ fra kildebegrepet Jul)
5.1.c	<p>TVERRFAGLIGE NUMRE VED FLERE UAVHENGIGE MAPPINGER</p> <p>I vårt prosjekt har vi besluttet å gi =EQ på tverrfaglige numre i forbindelse med flere uavhengige mappinger av samme kildebegrep (identifiseres som den registerinnførselen som ikke har kvalifikator, altså kun \$a). Det er lurt å starte arbeidet med fordeling av relasjonstyper ved flere uavhengige mappinger for er begrep med å identifisere det tverrfaglige nummeret.</p> <p>Bygde tverrfaglige numre skal mappes, men får ikke automatisk =EQ, dvs. relasjonen velges på basis av begrepsomfanget for det bygde leddet: Ørret BM 641.392, fordi -2 representerer Fisk. Men: Ananas =EQ 641.34774, fordi -4774 er hentet fra 634.774 Ananas.</p> <p>Vi har også besluttet å la være å mappe til underordnede klassenumre til et nummer som har fått =EQ (ved flere uavhengige mappinger).</p> <p>For overlappsvokabularene (sammenfall mellom kilde/mål) er hovedregelen at vi <i>ikke</i> mapper til bygde numre ved flere uavhengige mappinger. Unntaket er <i>tverrfaglige bygde numre</i>. For mer utfyllende forklaring, pluss håndtering i forbindelse med utenom-overlapp, se «Prosjektvedtak» listet etter punkt 2.2.i, under overskriften «Bygde numre ved flere uavhengige mappinger – Overlapp og utenom-overlapp».</p> <p>Som for mappingprosjektet generelt, gjelder også at vi ikke mapper til hjelpetabell 3-numre (H3, alle deltabeller).</p> <p>---</p> <p>Bruk av =EQ begrunnet med ulike paragrafer: Merk at bruk av =EQ for tverrfaglig nr i</p>	<p>[Real+Hume] Industri =EQ 338 Produksjon (tverrfaglig nr)</p> <p>Industri ~EQ 322.3 Næringsliv og industri</p> <p>Industri ~EQ 343.07 Regulering av økonomisk aktivitet</p> <p>Industri RM 333.7965 Energi til industribruk</p> <p>Industri RM 354 Offentlig administrasjon av økonomi og miljø</p> <p>Ikke mapping til undernr: 338.6042 med registerinnførsel Industri—beliggenhet—økonomisk begrunnelse 338.09 med registerinnførsel Industri—beliggenhet—produksjon</p> <p>Ikke mapping til bygd nr: 791.436553 Industri—film</p> <p>[Hume] Psykoanalyse =EQ 616.8917 Psykoanalyse (enkeltstående begrep,</p>

<p>forbindelse med flere uavhengige mapper (begrunnet med 5.1.c) ikke forhindrer anvendelse av 5.1.a og/eller 5.1.b for andre mapper av samme begrep. Vi kan altså få flere =EQ til ulike plasseringer i hovedtabellen (se eksemplene til høyre), ikke bare i forbindelse med enkeltstående begreper som finnes i både hovedtabell og hjelpetabell (som beskrevet i 5.1.b inkl. eksempler).</p> <p>Presiseringer angående bruk av =EQ på tverrfaglige numre i forbindelse med flere uavhengige mapper av samme kildebegrep: Regelen gjelder når vi har <i>registeroppslag til flere hovedtabellnumre</i> og ett av dem er tverrfaglig (dvs. uten kvalifikator i registeret). Regelen <i>gjelder også hvis vi har to tverrfaglige numre</i>, ett til hovedtabell og ett til hjelpetabell, <i>så sant det også er registeroppslag til ytterligere hovedtabellnumre</i>.</p> <p>Regelen om bruk av =EQ på tverrfaglig nr kommer <i>ikke</i> til anvendelse hvis vi har <i>kun to registeroppslag der ett er til hovedtabell og ett er til hjelpetabell</i>, og der begge er tverrfaglige. Dette gjelder bl.a. for betegnelser for språk og for geografiske steder:</p> <p>[Hume] Basjkirsk språk BM 494.38, pluss BM H6—9438 Vesttyrkiske språk</p> <p>[Hume] Vest-Turkestan BM 958.4, pluss BM H2—584 Turkestan</p>	<p>5.1.b), pluss =EQ 150.195 Psykoanalytiske systemer (tverrfaglig nr, 5.1.c)</p> <p>[Hume] Ananas =EQ 634.774 Ananas (enkelstående begrep, 5.1.b), pluss =EQ 641.34774 Ananas, . . . (tverrfaglig, 5.1.c, og der begrepsomfanget for det bygde leddet representerer det enkeltstående begrepet Ananas, mao. også 5.1.b)</p> <p>[Real] Actinium =EQ 546.421 Actinium (enkelstående begrep, 5.1.b), pluss =EQ 669.2921 Actinium, . . . (tverrfaglig, 5.1.c, og der begrepsomfanget for det bygde leddet -21 representerer det enkeltstående begrepet Actinium, mao. også 5.1.b)</p> <p>Barn har 2 tverrfaglige nr og får =EQ til både 305.23 Unge personer og =EQ H1—083 Unge personer. I tillegg får vi en rekke ytterligere mapper til ulike hovedtabellnumre.</p>
---	---

	<p>Eksempler på andre tilfeller:</p> <p>[Hume] Taleglipper BM 401.9 Psykologiske prinsipper, språktilegnelse, taleoppfattelse, pluss BM H4—019 Psykologiske prinsipper</p> <p>I forbindelse med at vi ikke bruker =EQ hvis vi kun har to registeroppslag der ett er til hovedtabell og ett er til hjelpetabell, er det ikke en forutsetning at nr i hovedtabell og hjelpetabell skal ha samme oppbygning:</p> <p>[Hume] Barnebarn BM 306.8745 Relasjoner mellom besteforeldre og barnebarn, pluss BM H1—0854 Etterkommere</p> <p>Merk at alle relasjonstyper er aktuelle når regelen om =EQ til tverrfaglig nr ikke slår inn hvis vi har kun to registeroppslag der ett er til hovedtabell og ett er til hjelpetabell, og der begge er tverrfaglige, f.eks. ~EQ som her:</p> <p>[Hume] Brødre ~EQ 306.875 Relasjoner mellom søsken, pluss H1—0855 Søsken</p> <p>Husk at bruk av =EQ for tverrfaglig nr kun gjelder ved flere uavhengige mappinger. Ved 1-1-mapping, spiller tverrfaglig status ikke inn i relasjonsvalg.</p> <p>Tverrfaglig nr og nummer for oversiktsverker kan være plassert hvert sitt sted i WebDewey. I vår prosjekt mapper vi begge deler med =EQ.</p> <p>Ved tvil om valg av relasjonstype for noe man ønsker å mappe: velg RM (jfr. 5.4.b).</p> <p>Ved tvil om en mappingkandidat i det hele tatt skal mappes: ikke mapp.</p>	<p>Miljøpolitikk ~EQ 320.58 Politiske ideologier basert på miljøvern (Kun ett registeroppslag, og uten kvalifikator: Miljøpolitikk 320.58)</p> <p>Petroleum =EQ 553.28 Olje, oljeskifer, tjæresand, naturgass (tverrf. nr)</p> <p>Petroleum =EQ 354.45 Olje (nr for oversiktsverker)</p>
5.2	Tilnærmet ekvivalens (close match, ~EQ)	
5.2.a	TILNÆRMET MATCHENDE BEGREPER Når deweyklassen som helhet vurderes å ha en	[Hume] Feighet ~EQ 152.46 Frykt, angst, engstelse ¹

¹ Merk: Feighet har pr juni 2016 kun registeroppslag til 179.6 i WD, som gir mappingen Feighet ~EQ 179.6 Mot og feighet (5.2.b). Mappingen til 152.46 inngår i EDUG recommendations og er laget på grunnlag av stor grad av sammenfall mellom kildebegrep og deweyklasse (5.2.a), uten at vi har registeroppslag. Dette er foreløpig eneste eksempel vi har i mappingprosjektet på at et kildebegrep fra overlappsvokabularet får mapping til et

	<p>stor grad av sammenfall (men likevel ikke er identisk) med kildebegrepet, mappes dette med ~EQ (closeMatch). Tilnærmet matchende begreper kan ha stort overlapp i ulike henseender, f.eks. kan de være ekvivalente i noen kontekster men ikke i andre, eller begrepene kan ha delvis overlappende betydninger.</p>	<p>[EDUG recom.] Proselyttisme ~EQ 207.2 Misjon</p> <p>[Hume] Rekreasjonsområder ~EQ 711.558 Fritidsområder</p> <p>[Real+Hume] Dans ~EQ 793.3 Sosial dans, folkedans, nasjonal dans (Merk: Denne mappingen ville vært relevant som en av flere uavhengige mappinger av Dans, med =EQ til det tverrfaglige nr 792.8)</p>
5.2.b	<p>FLERE BEGREPER</p> <p>Klassebetegnelse med flere begreper, der ett av dem matcher begrepet fra kildevokabularet, mappes med ~EQ.</p> <p>Merk at regelen forutsetter <i>begrepslikhet</i>, ikke <i>termsammenfall</i> mellom foretrukken/synonym-term i kildevokabularet og ett av begrepene i klassebetegnelsen. Eksempel på mapping med termsammenfall mot element i klassebetegnelsen, men likevel ikke ~EQ: Kontrakter RM 355.6212 Kontrakter og anskaffelser. Målbegrepet omfatter i praksis militære kontrakter, en type av/eksempel på kildebegrepet. NM brukes ikke ved mapping til Dewey, og vi har ikke stor grad av overlapp (som ville gitt ~EQ) men snarere målbegrepet inneholdt i kildebegrepet. Vår praksis er da å velge RM.</p>	<p>[Hume] Hellige vesener ~EQ 202.11 Gud, guder og gudinner, hellige vesener og guddommer</p> <p>[Hume] Øresykdommer ~EQ 617.8 Otologi og audiologi (Otologi = læren om øret og øresykdommene)</p> <p>[Real] Nettvinger ~EQ 595.747 Neuroptera (nettvinger), Megaloptera (mudderfluer), Raphidioidea (kamelhalsfluer)</p> <p>[Real] Differensialgeometri ~EQ Differensialgeometri og integralgeometri</p> <p>[EDUG recom.] Oppussing ~EQ 643.7 Oppussing, utbedring, ombygging</p>
5.2.c	<p>HER-NOTER</p> <p>Begreper i her-noter som matcher begrepet fra kildevokabularet.</p>	<p>[Hume] Åndsfrihet ~EQ 323.44 Handlefrihet (frihet) Her: Ytringsfrihet, åndsfrihet</p>

annet klassenummer enn det/de som har registeroppslag. Overlappsvokabular vil her si begreper som finnes i både kilde- og målvokabularet, definert som kildebegreper (foretrukne og ikke-foretrukne termer) som har registeroppslag i delfelt \$a til WD.

	<p>Husk å sjekke om begrepene i her-noter tilsvarer kildebegrepet – ikke stol på kun termsammenfall, jfr. eksemplet Rettferdighet i 4.3. Ytterligere eksempel på mapping med termsammenfall mot element i her-note, men likevel ikke ~EQ: Restaurering RM 025.84 Bevaring. Her: Reparasjoner og restaurering. Målbegrepet omfatter i praksis bevaring av bibliotekmateriale, en assosiativ relasjon. Vi praktiserer RM ved mapping av operasjoner/prosesser/aktiviteter til plasseringer der kildebegrepet brukes i forbindelse med et bestemt materiale (bokrestaurering, metallstøping osv.).</p>	<p>[Hume] Økologisk etikk ~EQ 179.1 Respekt for livet og naturen Her: Miljøetikk, økologisk etikk</p> <p>[EDUG recom.] Arkivistikk ~EQ 020 Bibliotek- og informasjonsvitenskap Her: Arkivvitenskap</p>
5.2.d	<p>HER-NOTER ANGÅENDE TVERRFAGLIGE VERKER ELLER OVERSIKTSVERKER</p> <p>Begreper i her-noter for tverrfaglige verker eller oversiktsverker tilsier ikke spesiell behandling (dvs. de skal <i>ikke</i> gis =EQ som i tidligere versjoner av recommendations), og skal gis samme relasjonstype som for alle her-noter, dvs. ~EQ.</p>	<p>[EDUG recom.] Språkfilosofi ~EQ 121.68 Betydning, tolkning, filosofisk hermeneutikk Her: Tverrfaglige verker om språkfilosofi (Merk: I vårt prosjekt anvender vi valgfri regel i 5.1.c angående tildeling av =EQ på tverrfaglige numre i forbindelse med flere uavhengige mapper av samme kildebegrep. Vi mapper derfor Språkfilosofi =EQ 121.68 begrunnet med 5.1.c. Når man kan anvende flere paragrafer (her: både 5.2.d og 5.1.c), skal vi velge den begrunnelsen som gir «sterkest» relasjon, altså =EQ framfor ~EQ.)</p> <p>[Real+Hume] Bioetikk ~EQ 174.2 Yrker innen medisin og helse Her: Oversiktsverker om bioetikk</p>
5.2.e	<p>NUMMERSPENN SOM KAN MAPPES TIL ET ENKELTSTÅENDE KLASSENUMMER FOR OVERSIKTSVERKER</p> <p>Unngå mapping til nummerspenn. Finnes et aktuelt nummer for oversiktsverker, mappes det</p>	<p>Eksemplene i 5.2.e viser relasjonsvalg for eksemplene i punkt 4.7.</p>

	<p>med ~EQ til dette. For nummerspenn som ikke kan mappes til et nummer for oversiktsverker: se 5.3.c. Merk: Registeret har nummerspenn kun ved henvisning til manualen.</p>	<p>Eksplisitt spenn i WebDewey-tabellen (521-525 Astronomi): [Real+Hume] Astronomi ~EQ 520 Astronomi og beslektede vitenskaper, på grunnlag av noten på nummerspennet 521-525: Klassifiser oversiktsverker i 520.</p> <p>Skjulte nummerspenn i WebDewey-tabellen: «Kunstmusikk» dekkes av 781.68-781.69, slik: 781.68 Vestlig kunstmusikk (klassisk musikk) Her: Oversiktsverker om kunstmusikktradisjoner 781.69 Ikke-vestlig kunstmusikk</p> <p>Mapping: [Hume ikke-foretr. term til Musikk + EDUG] Kunstmusikk ~EQ 781.68 Vestlig kunstmusikk (klassisk musikk)</p> <p>[Hume ikke-foretr. term til Privatrett + EDUG] Sivilrett ~EQ 340 Lov og rett Manualinstruksjon for 340, 342-347 kontra 340.56: Bruk 340 for oversiktsverker som behandler sivilrett som all lov og rett som ikke er folkerett eller strafferett.</p>
5.3	Overordnet mapping (broader mapping, BM)	
5.3.a	<p>OVERORDNET BEGREP Når deweyklassen representerer et logisk overordnet begrep i forhold til begrepet fra kildevokabularet, mappes dette med BM (broadMatch).</p> <p>Hvert mappingprosjekt bør avgjøre hvorvidt BM skal tolkes strengt logisk som i tesaurusteori, eller</p>	<p>[Hume] Bankkriser BM 332.1 Banker («Bankkriser» forekommer verken i noter eller som registerinnførsel)</p> <p>[Hume] Skandaler BM 302.24 Innhold (dvs. innen konteksten kommunikasjon i</p>

	<p>mer pragmatisk som i DDK, når man skal vurdere om kilde- og målbegrep har en BM-relasjon. I tesauri er over-/underordning basert på relasjonene generisk («type av»), partitiv («del av») eller instans («eksempel på»). I DDK er forholdet mellom to nivåer i hierarkiet ikke alltid strengt logisk, og dessuten inneholder ofte en deweyklasse begreper tilhørende ulike begrepskategorier. I vårt prosjekt bruker vi type av/del av-testen når vi vurderer BM-relasjonen.</p> <p>Merk at kildebegrepet ikke trenger å forekomme verken i klassebetegnelsen, noter eller som registerinnførsel. BM velges på grunnlag av at deweyklassen er logisk overordnet kildebegrepet (som altså er «en type av» eller «en del av» begrepet som representeres av klassen).</p>	<p>sosial interaksjon)</p> <p>[Hume] Ungrenessanse BM 709.024 1400-tallet, 1400-1499</p> <p>[Hume] Presens BM 415.92 Tempus (tid), pluss BM H4—562 Tempus (tid)</p> <p>[Hume] Kabylia BM 965 Algerie, pluss BM H2—65 Algerie</p> <p>[Hume] Abaza språk BM 499.962, pluss BM H6—Abkhasisk-adygeiske språk (nordvestkaukasiske språk)</p> <p>[Real] Benzofuraner BM 547.592 Heterosykliske oksygenforbindelser</p>
5.3.b	<p>INKLUDERER-NOTER</p> <p>Begreper i inkluderer-noter som matcher begrepet fra kildevokabularet.</p> <p>Ikke glem at broader mapping kan være aktuelt selv om kildebegrepet ikke er listet i inkluderer-note, jfr. 5.3.a.</p> <p>Husk å sjekke om begrepene i inkluderer-noter tilsvarer kildebegrepet – ikke stol på kun termsammenfall. Eksempel på mapping med termsammenfall mot element i inkluderer-note, men likevel ikke BM: Støping RM 678.527 Andre operasjoner. Inkluderer: Støping, ... Vi praktiserer RM ved mapping av operasjoner/prosesser/aktiviteter til plasseringer der kildebegrepet brukes i forbindelse med et bestemt materiale (som f.eks. her, støping i lateks).</p>	<p>[Hume] Ærekrenkelse BM 364.156 Forbrytelser mot omdømme og ære Inkluderer: Ærekrenkelse, krenkelse av privatlivets fred, injurie, bakvaskelse</p> <p>[Real] Strålesporing BM 006.693 Tredimensjonal grafikk Inkluderer: Strålesporing</p> <p>[EDUG recom.] Spåing ved hjelp av terninger BM 133.3 Divinasjon (spådomskunst) Inkluderer: Spåing ved hjelp av ben (knokler), terninger, pendler</p>
5.3.c	<p>INKLUDERER-NOTER ANGÅENDE TVERRFAGLIGE VERKER ELLER OVERSIKTSVERKER</p> <p>Begreper i inkluderer-noter for tverrfaglige verker eller oversiktsverker mappes på samme måte som</p>	<p>[EDUG recom.] Rettshjelp BM 362.586 Rådgivning og veiledning Inkluderer: Tverrfaglige</p>

	<p>for vanlige inkluderer-noter, dvs. med BM.</p> <p>Merk: Se 5.1.c for praktisering av regelen om bruk av =EQ på tverrfaglig nr ved flere uavhengige mapper, inkludert tilfeller der regelen likevel <i>ikke</i> kommer til anvendelse (dvs. når vi har kun to registeroppslag der ett er til hovedtabell og ett er til hjelpetabell, og der begge er tverrfaglige). Når =EQ-regelen i 5.1.c ikke slår inn av denne årsaken, kan alle relasjoner være aktuelle, f.eks. BM:</p> <p>[Hume] Tashlhiyt språk BM 493.3, pluss BM H6—933 Berberspråk</p> <p>[Hume] Kretuonas BM 947.93, pluss BM H2—4793 Litauen</p>	<p>verker om rettshjelp (Merk: I vårt prosjekt anvender vi valgfri regel i 5.1.c angående tildeling av =EQ på tverrfaglige numre i forbindelse med flere uavhengige mapper av samme kildebegrep. Vi mapper derfor Rettshjelp =EQ 362.586 begrunnet med 5.1.c. Når man kan anvende flere paragrafer (her: både 5.3.c og 5.1.c), skal vi velge den begrunnelsen som gir «sterkest» relasjon, altså =EQ framfor BM.)</p> <p>[EDUG recom.] Økonomiske rettigheter BM 330 Samfunnsøkonomi Inkluderer: Tverrfaglige verker om økonomiske rettigheter (Merk: Hvis vi hadde hatt dette kildebegrepet i Real/Hume, ville vi med samme begrunnelse som over valgt =EQ her.)</p> <p>[Real+Hume] Aggresjon BM 155.232 Karaktertrekk Inkluderer: Altruisme, blyghet, avhengighet, utadvendthet, innadvendthet, moralsk dømmekraft, perfeksjonisme, arbeidsnarkomani; <i>oversiktsverker</i> om aggresjonens psykologi (Merk: For oversiktsverker følger vi EDUG recom. og gir BM her.)</p>
5.3.d	<p>NUMMERSPENN SOM IKKE KAN MAPPES MOT ET NUMMER FOR OVERSIKTSVERKER</p> <p>Begreper håndtert i nummerspenn som ikke kan mappes til et klassenummer for oversiktsverker, mappes som BM.</p>	<p>Skjulte nummerspenn i WebDewey-tabellen: «Samlinger (Bibliotek)» dekkes av 026-027, slik: 026 Biblioteker, arkiver,</p>

		<p>informasjonsentre knyttet til bestemte fag og emner</p> <p>027 Generelle biblioteker, arkiver, informasjonsentre</p> <p>Her: Oversiktsverker om biblioteker, om arkiver, om informasjonsentre, om biblioteker og informasjonsentre knyttet til spesielt materiale</p> <p>Mapping: [Hume] Samlinger (Bibliotek) BM 027</p> <p>Merk at begrepet «Samlinger (Bibliotek)» er underordnet hvert av begrepene som er dekket i klassene 026 og 027. Noten om oversiktsverker tilsier mapping mot 027, men gir ikke grunnlag for ~EQ.</p>
5.4	Assosiativ mapping (related mapping, RM)	
5.4.a	<p>FORHÅNDSBESTEMTE ASSOSIATIVE RELASJONER</p> <p>Gjentatt fra 2.2.a: Vi har ikke vedtatt mapping av forhåndsdefinerte typer av assosiative relasjoner. Vi skal heller ikke etablere RM for assosiative relasjoner (RT) i kilevokabularene. RM brukes når vi ønsker å etablere en mapping mellom assosiativt relaterte begreper i enkeltstående tilfeller.</p> <p>Når vi vurderer om det er aktuelt å velge RM, kan det være en hjelp i avklaringen å se om vi kan lage en formulering av klassebetegnelsen i sin kontekst. Dette er for å se om det egentlig dreier seg om en assosiativ kobling mellom kilde- og målbegrepet.</p> <p>Termsammenfall mellom kildebegrep og klassebetegnelse gir ikke i seg selv =EQ. Bruk av 5.1.b dreier seg om <i>begrepslighet</i>, ikke</p>	<p>Ved Mapping av Verdensrommet, vil det tilsynelatende dreie seg om 5.1.b =EQ (enkelstående begrep) i forbindelse med mappingene til 333.94 Verdensrommet og 341.47 Verdensrommet. Disse får likevel RM fordi det dreier seg om hhv. «Forvaltning av verdensrommet» (333.94) og «jurisdiksjon over</p>

	<p><i>termsammenfall</i>. Vi har mange eksempler på RM ved termsammenfall mellom kildebegrep og klassebetegnelse. Man bør sjekke om kildebegrepet og målbegrepet er innen samme begrepskategori (f.eks. om begge deler er «ting») - hvor reglene om enkeltstående begrep, her-noter osv. kommer til anvendelse for valg av =EQ, ~EQ eller BM - mens hvis kildebegrepet og målbegrepet er av ulike kategorier (f.eks. «ting» kontra «prosess») - får vi en assosiativ forbindelse mellom kilde- og målbegrep, og velger derfor RM. Kildebegreper som er «ting» blir ofte mappet mot et hierarki i WebDewey som er av en annen begrepskategori, f.eks. en aktivitet/prosess. Kildebegreper som er en aktivitet, ligger mer an til =EQ, ~EQ eller BM, der vi mapper et aktivitets-kildebegrep inn i et dewey-hierarki av aktiviteter. Mapping av aktiviteter/prosesser til plasseringer der kildebegrepet brukes i forbindelse med et bestemt materiale (møbelstammerestaurering, metallstøping), får RM – se punktet «Mapping av operasjoner/prosesser/aktiviteter» i eksempelsamlingen.</p>	<p>verdensrommet».</p> <p>[Real] Muslinger RM 333.9554 Bløtdyr. Ikke ~EQ på tross av her-note, fordi klassebetegnelsen omfatter «ressursforvaltning av bløtdyr». Kildebegrep en ting, klassebetegnelse en prosess.</p> <p>[Hume] Mekanisering =EQ til 338.161 Mekanisering, som representerer mekanisering av landbruksvirksomhet – en prosess/aktivitet i forbindelse med en annen aktivitet.</p>
5.4.b	<p>HVIS TVIL, IKKE VÆR SPESIFIKK RM er default-valg hvis det er vanskelig å avklare relasjonstype innen rimelig tid.</p>	